

nului se constată existența a două faze de locuire. În sectorul A se constată frecvența ceramicii cu decor imprimat și raritatea celei canelate și tot acolo bordeiele au formă patrulateră. Se constată lipsa în acest sector a pieselor de fier. În sectorul B devine predominantă ceramica canelată și scade proporția celei cu decor imprimat și apar obiecte de fier (cuțit și topor plat cu aripioare), iar bordeiele devin circulare. De altfel că descoperirile din sectorul B sînt mai vechi a fost sugerat și de A. László (SCIVA, 26, 1975, p. 25). În acest caz pentru a discuta legăturile descoperirilor de la Insula Banului cu cultura Basarabi putem avea în vedere doar descoperirile din sectorul B.

O ultimă epocă luată în discuție este cea dacică, puține de altfel în această zonă. Penultimul capitol al lucrării este dedicat ocupațiilor și credințelor din neolitic, datele și observațiile, respectiv materialele aparținînd alor epoci fiind puține și sărăcicioase nu se pretează la o asemenea discuție. Puteau fi luate în discuție, credem noi, datele referitoare la metalurgia aramei și a bronzului în acest spațiu (Banat). Lucrarea se încheie cu un scurt capitol de concluzii.

Bogatul material documentar, valoroasele idei temeinic argumentate recomandă lucrarea de față ca un excelent instrument de lucru.

Fără să insistăm în mod deosebit dorim ca înainte de a încheia să subliniem că ar fi timpul să se încetățenească în cercetarea arheologică românească investigațiile complexe pe micro-zone. Doar acest mod de cercetare va putea duce la lămurirea unor probleme acute.

Archeologiai Értésítő, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1977, vol. 104, nr. 1.

Și acest număr, din binecunoscuta revistă maghiară de arheologie, este împărțită în patru părți distincte (studii, note, cronică, recenzii și bibliografia arheologică pe anul precedent).

În cadrul studiilor amintim un articol semnat de Korek J., „**Așezarea populației culturii ceramicii liniare de la Kisköe-Gáton**“. Interesante sînt discuțiile privind tipul de locuință cu groapă și vatră, dar fără acoperiș.

Un alt studiu interesant este semnat de Szénászki G. J., „**Descoperiri ale culturii Vatya în jurul Csongrad-ului**“, în care autoarea prezintă așezarea și necropola de pe insula Vidre. În cadrul așezării sînt prezentate 20 de gropi, iar în cadrul necropolei 26 de morminte de incinerare și 9 de înhumare. Stabilește în același timp faptul că descoperirile amintite aparțin unei faze timpurii, iar așezarea a fost părăsită în perioada corespunzătoare fazei rákospalota. În același timp sînt luate în discuție separat materialele aparținînd unor culturi și grupuri culturale diferite. Un loc aparte în cadrul acestei discuții este consacrată grupului Füzesabonyi, fiind cuprinse toate descoperirile de această factură din zona amintită.

Un alt studiu, tot de preistorie, este semnat de Maráz B., **Problemele cronologiei La Tène-ului în sud-estul Ungariei**. Autoarea constată că lacunele care au existat în cunoaşterea materialului celtic în această zonă este datorat în primul rând lipsei unor cercetări sistematice, iar în al doilea rând unei insuficiente prelucrări şi publicări a materialelor. Astfel, din cele 138 de puncte, marea majoritate cunoscute din cercetări de teren, la o analiză cronologică nu se pretează decît 47. Din analiza comparativă a materialelor rezultă că cele mai vechi descoperiri datează din La Tène B.

Populaţia celtică din La Tène-ul târziu, după părerea autoarei, persistă pînă în prima jumătate a erei noastre.

Interesant este şi studiul semnat de Barnabás L., **„Noi date la lista consulară de 154 de ani”**, în care autorul adîncind interpretarea unor materiale epigrafice inedite, aduce noi date la întregirea numelor penultimei perechi de consuli cuprinşi în Fasti Ostienses, propunînd în acelaşi timp unele completări la diploma militară de la Mehadia.

Tot în cadrul acestui capitol singurul studiu referitor la perioada prefeudală târzie, semnat de Tettmanti S., e intitulat **„Tiparul de turnat de la Vác din perioada avară”**. Piesa a fost descoperită în cadrul necropolei din punctul denumit „Cariera de pietriş”, în mormîntul nr. 140. Mormîntul, conform datelor analizei antropologice, a aparţinut unei femei. Autoarea bazîndu-se pe constatările făcute de B.A. Ribakov în Europa estică admite posibilitatea ca această piesă să fi aparţinut unei femei, care îşi realiza singură podoabele de valoare mai mică. Interpretarea făcută de autoare credem că este prea puţin plauzibilă. Tiparele de turnat descoperite în mormite de femei îşi găsesc şi alte explicaţii.

Din capitolul note, interesantă este nota semnată de Bilkei I., în care autoarea discută obiceiul de a înconjura monedele cu chenare. Astfel, în funcţie de tehnica de realizare stabileşte şapte grupe ce se verifică şi din punct de vedere cronologic. În acelaşi timp autoarea constată că situaţia este mai dificilă în cazul medaliilor admitînd că o parte din ele trebuie să le considerăm drept cadouri imperiale. O anumită categorie din această grupă putea să-l primească şi să-l poarte doar o anumită categorie de „funcţionari”.

În cadrul cronicii întîlnim prezentarea unei interesante expoziţii, organizată la Székesfehérvár, cu tema: „Plastica romană din Pannonia” din sec. I—III, şi o scurtă prezentare a celui de al IX-lea Congres Internaţional de Pre şi Protoistorie, din 1976. Volumul mai cuprinde cîteva recenzii interesante şi bibliografia pe anul 1976.

În încheiere putem remarca faptul că spre deosebire de alte volume, din cel prezentat de noi lipsesc lucrările de arheologie medievală, altă dată preponderente. Ca şi numerele anterioare şi cel de faţă cuprinde o serie de studii care fac din această revistă un important instrument de lucru.

Tiberiu I. Musca şi Luciana Musca